

Kmetijski list

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:

celoletno	Din 25.—
pololetno	Din 12.50
četrtletno	Din 7.—
posamezna številka	Din 1.—

**Kmet pomaga si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

malí oglasi do 9 petít vrst	à Din 1.50
večji inserati od 10 petít vrst naprej	à Din 2.—
notice, izjave, poslano, reklame petít vrst	à Din 3.—

Uredništvo in upravníštvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. v hiši „Ekonom“.

Občinske volitve v ljubljanski okolici. Veliki napredek SKS, klerikalci katastrofalno nazadovali.

Prve vesti o izidu občinskih volitev so za SKS zelo razveseljevale. Na vseh volitvah smo napredovali, občinske volitve so jasen dokaz, da kmetijska ideja prodira med široke mase kmetijskega naroda. Naše nasprotnike so te vesti pretresele in vsi skušajo prikriti svoj poraz z zlaganimi vestmi.

Klerikalci so v popolnem razsulu, kjer so imeli 18. marca skoro vse na svoji strani, so danes sramotno nazadovali. Saj kam pa bi prišli, če bi ljudstvo pustilo klerikalno-kulukarsko gospodarstvo, kakor je danes. Klerikalci gospodarijo tako, da nam samo obljubljajo pomoč, pa še to takrat, ko bomo vsi berači.

Napredovanje naše stranke nas ne sme omamiti, prav sedaj moramo vsi na delo, da bo pri prihodnjih skupščinskih volitvah naša zmaga popolna.

Vsi v boj za kmetisko misel! Zavednim volilcem SKS ni vsem, ki so s svojim delom pripomogli k uspehu pri občinskih volitvah v ljubljanski okolici pa čast in hvala.

Zopet novi ministri.

Odkar vlada Pašić sam oziroma sedaj skupno s Pribičevićem, slišimo vsak teden ali vsaj vsakih 14 dni, da se bodo v sestavi vlade izvršile spremembe tako, da ti in ti ministri izstopijo, a na njihova mesta da vstopijo novi. In res se je takih sprememb izvršilo že zelo mnogo. Toda upali smo, da bo v tem pogledu vsaj po odgovorni narodne skupščine nastopil mir. Skupščine ni, opozicija torej nima priložnosti, da povzroča celi vladi in posameznim ministrom neprijetnosti, pa radi tega odpadejo tudi vsi glavni normalni vzroki za rekonstrukcijo vlade. Vendar dejstva dokazujejo, da smo se motili, kajti čim je skupščina odšla domu, se je v beogradski porodici začela strašna borba za ministrske sedže. Hrepenenje po sedežih je postalo tako močno, da celo pristaši vlade iznašajo o svojih strankarskih tovariših, ki so slučajno ministri, prav čudne stvari kot dokaz za korupcijo ministrov. A ker je porodica precej velika, se vedno pri takih prilikah spravijo ministrskih udobnosti lačni ljudje tudi nad ministre, ki so na glasu kot poštenjaki. Tako v zadnjem času na Uzunovića in Trifunovića, oba poštena odlična radikala.

Kaj dokazuje vse to? Dokazuje, da glavni ljudje v radikalni stranki smatrajo državo za korito in zahtevajo, da pojedinci ne ostanejo dolgo pri koritu, nego da se vrste, da bi po možnosti vsak član porodice prišel na vrsto in nekoliko zajemal iz velikega korita, v katero kmečko ljudstvo v obliki davkov, carin, trošarin in taks s težko muko znaša sadove svojega trpljenja polnega kmečkega gospodarskega dela. Ne da nekaj koristnega izvršijo za domovino, nego da so deležni dobrot iz državnega korita, zato se pehaajo člani vladajočih strank za spremembe na ministrskih stolčkih. A račun plačal, kakor vedno, ti potrpežljivi kmet. Vidi, da je prav vsaka sprememba v vladi takoj stane nekaj stotisočev za slučaj, da je bil minister pošten. Če pa ni bil pošten, se račun takoj zviša na milijone.

Kmet, kako dolgo boš še tako voljno, mirno gledal in prenašal te žalostne razmere?

Naročajte „Kmetijski list“!

„Venkov“ o naši stranki.

»Venkov« je glavno glasilo češke kmečke stranke. Napisal je o Savezu zemljoradnikov, h kateremu pripadamo tudi mi, obširno razpravo. Med drugim piše sledeče:

Najbolj zanimivo je zasledovati, kako in kaj pišejo o Savezu zemljoradnikov glasila največje t. j. radikalne stranke v Jugoslaviji. Posebno ako čitamo »Samopravo«, glavni list radikalne stranke, takoj vidimo, da smatrajo radikalni zemljoradniki za svojega najnevarnejšega tekmeča. Ne demokrate, ne Radića, nego samo zemljoradnike! To jasno dokazuje velika pozornost, ki jo »Samoprava« stalno posveča zemljoradnikom. S tem radikalno časopisje odkriva, da je kmet ono bolano mesto, na katerem radikalna stranka stoji zelo slabo, zelo nesigurno. Baš so zemljoradniki oni, ki so zadali v narodni skupščini radikalom najobčutljivejši udarce (obtožba Laze Markovića, kritika uprave, kritika budžeta itd. itd.). To ne dokazuje samo pisanje radikalnih listov, nego tudi dejstvo, da so radikali za drag denar kupili Komadiniča in ga spustili v boj proti zemljoradnikom. Toda, ako gledamo, kako kmečki narod sprejema Komadiniča, plačanega izdajalca, tedaj lahko mirno sodimo, da radikali od tega demagoga ne bodo imeli prav nobene koristi.

Tudi so radikalni zemljoradniki začeli pretiti. Najbolj glasen je seveda Laza Marković, bivši minister pravde, ki so ga zemljoradniki obtožili najgrših dejanj. Te in druge pretnje dokazujejo, da volitve niso daleč, kajti ničesar drugega se radikali nimajo pri volitvah bolj bati, kakor zemljoradnikov. Od nobene druge stranke radikalom ne preti tolika nevarnost, kakor od strani kmetov. Radikali se te nevarnosti zavedajo tem bolj, ker je zemljoradniški pokret najmočnejši baš tam, kjer je jedro jugoslovenskega kmečkega ljudstva, t. j. v Šumadiji. Kakor je Šumadijane tipičen predstavnik Srbstva, tako je tudi vsak pokret, ki je doslej prišel iz Šumadije, še vedno imel uspeha, ako je umel osvojiti Šumadijane. Zemljoradniki so v Šumadiji najmočnejši, zato razumemo, zakaj se radikali s tako silo zaganjajo v stranko, dasiravno ima sedaj samo 11 poslancev in spada med najmanjše skupine v narodni skupščini.

O zemljoradnikih se je tudi pisalo, da so sklenili dogovor s Radićem. Vendar to ni istina. Sporazum bi se dal doseči z Radićevci kmečkemu stanu, toda Radićevi poslanci nekmečkemu stanu so proti sporazumu. Radićevi kmetje so v prvi vrsti kmetje, medtem ko hoče Radićeva inteligenca biti v prvi vrsti hrvaško-nacionalna. Iz tega se jasno vidi, da o sporazumu ne more biti govora in da Radićeva »seljačka« stranka ni tako »seljačka«, kakor bi se to moglo soditi po njenem naslovu.

Zemljoradnike čaka težak boj, toda pri sedanjih razmerah v Jugoslaviji ni niti najmanjšega dvoma, da ima kmečko gibanje v Jugoslaviji pred seboj najlepšo bodočnost. Razume se, treba za to mnogo dela in zopet dela.

Kmetje, uvažujte!

Ko je Bismarku ob njegovi 80 letnici 1. 1895 čestitala »Zveza nemških kmetovalcev«, je ta največji nemški državnik izrekel sledeče, kratke in jedrnat, pa tudi velepomembne besede:

»Kmetijstvo je prvorojena obrt. Prva bi bila lahko poklicana, pa gredo vse druge pred njo, ker kmetovalci ne bivajo po mestih in ker nimajo upliva na pripravljanje zakonov. Zato bi poročal, da se taki zakonomaznanji napravi konec in da si ustvarimo bojni klic: »Za bilko in klas!« Za vsako pošteno pridobitnost kot sta trgovina in obrt! Vsi, ki pridobivamo, se moramo

strniti zoper trote, ki ne znajo družega, kot delati zakone, pa to delo ne zadoštuje.« — Tako Bismark pred 30. leti. In danes, v svobodni kmetijski državi, Jugoslaviji, kdo dela zakone za kmete in kako so ti zakoni? Kmet, vzdrami se, postavi se na lastne noge, odbaci trote in bodi »v svoji hiši, svoj gospod!« Ako tega ne storiš, hodeš in ostaneš tlačan, kot si bil pred stoletji!

Nedeljske občinske volitve ljubljanske okolice.

Zg. Šiška: Pri občinskih volitvah so dobile JDS 170, SKS 55, socialisti 112, SLS 68 glasov. Klerikalci so dobili 18. marca 1923: 170 glasov, torej so padli za 102 glasova.

Dev. Marija v Polju: Gospodarska stranka 170, Neodvisna delavska stranka 178, krščanski socialisti 272, SLS 76, trgovsko-obrtna stranka 50. Izvoljenih je 12 protiklerikalnih, 12 klerikalnih in 1 nevtralen odbornik.

Iz: SKS 67, SLS 66, kmetisko-obrtna 56.

Želimlje: SKS 119, SLS 61 (preje SKS 114, SLS 123).

Presejce: Gospod. delavska (SKS) 99, gospodarska Rakitna 108, SLS 91.

Brezovca: SKS 60, SLS 117, delavci 66, Pirčeva lista 34 glasov.

Dobrunje: SLS 507, Gospodarska SKS 120, Korbareva 127, socialisti 153 glasov. Dosedaj je bila ta občina popolnoma klerikalna, sedaj imajo komaj polovico.

Dol: SKS 58 glasov — 5 odbornikov, SLS 160 glasov — 12 odbornikov.

Horjul: SKS 104, SLS 192. SKS napredovala za 40 glasov.

Iška vas: SKS 42, SLS 29 glasov.

Polhov gradec: Izvoljena kompromisna lista.

Spodnja Slivnica: SKS 67, SLS 102.

Šmarje: SKS 7 odbornikov, delavci 6 odbornikov in SLS 4 odborniki.

Šmartno pod Šmarno goro: SKS 62 glasov — 4 odborniki, socialisti 189 glasov — 13 odbornikov, SLS 116 glasov — 8 odbornikov.

Tomislav: SKS 56, SLS 43 glasov.

Iška Loka: Vlozene samo SKS liste.

Špitalč: Kompromisna lista 4 odborniki SKS, 5 SLS.

Dobrava: SLS 138, Obrtno-delavska 100, SKS 60, SKS in delavska lista so bile vezane.

Dob pri Domžalah: Zmaga SKS.

SKS tudi nazadovala pri občinskih volitvah, tako poroča »Slov. Narod«. To nazadovanje kažejo naslednje volilne številke:

SKS dobila 18. 3. 1923	V ned. pri obč. vol	
Brezovca	68	110
Dolsko	45	60
Grosuplje	54	59
Horjul	73	104
Presejce	42	99
Zg. Šiška	48	55
Šmartno	35	62
Želimlje	75	119
	440	668

Torej samo v teh občinah smo napredovali za 228 glasov, to je za 50 odstotkov. Če bomo vsako leto tako nazadovali, bomo imeli v treh letih kmetisko vlado.

Klerikalne laži.

Da bi prikrili poraz, ki so ga doživeli pri občinskih volitvah, potvarjajo klerikalci volilne rezultate. Za klerikalne liste označujejo vse kompromisne liste. V Polhovem gradu je kompromisna lista vseh strank; klerikalci pa si jo lastijo sami. V kamniškem okraju imajo kompromisne liste: Šmartno, Špitalč, Tumpice, Zaloz, Zgornji Tuhini, Zupanje njeve in še več drugih, iz katerih točnih pojasnil se nimamo. Vse te liste izkazujejo klerikalci za svoje. To je očitna goljufija, na ta način hočejo pred javnostjo zakriti svoj poraz.

Razne politične vesti.

Nasilja proti kmečki stranki.

Listi poročajo, da je veliki župan v Banjaluki dal zapreti tov. Slavka Miletića, zemljoradniškega poslanca, dasiravno ga štiti imuniteta. Radikali in demokratje se igrajo z ognjem. Delajo pa to iz strahu, kajti zemljoradniški pokret je v Bosni najmočnejši.

»Slovenec«

piše v 133. številki v boju proti nasilstveni politiki in pravi, da je v Sloveniji največja ovira za kulturni preporod »duh sirovega antiklerikalizma, ki ga je zanesel pri nas stari liberalizem. Sovražstvo proti moralnim in socialnim vrednotam vere in cerkve se mora umakniti globokemu umevanju. Borba za nacionalno misel ne sme biti v nasprotju s človečanskim idealom krščanstva.« Tako brunn »Slovenec«. Kar zasledujemo slovenske politične borbe, smo vedno zapazili, da so ljudje, ki so nasprotni veri in cerkvi, tako rekli, da sploh ni vredno o njih govoriti. Na drugi strani pa smo zapazili, da vedno bolj narašča število onih, ki niso zadovoljni s strankarskim udejstvovanjem duhovnikov. Duhovnik je tu za pristaše vseh strank in torej ne sme stati v službi ene same stranke, zbirati okoli sebe le pristaše iste ene same stranke in hujskati proti pristašem katoličanom drugih strank. Vsi se na korist ene same stranke zloraba prižnice, vsi se zloraba spovednice in često se je celo zgodilo, da je duhovnik odrekel poslednjo tolažbo umirajočemu katoličanu samo radi tega, ker umirajoči ni bil pristaša duhovnikove stranke. To je istina, a vse drugo je klerikalna laž, ki jo od dne do dne spoznava večje število slovenskih katoličanov. Naženite politiko iz cerkve in iz farovčev, pa ste storili med Slovenci ogromno kulturno delo, kakor doslej še nihče! A ste s tem ob enem tudi več storili za vero in cerkev, kakor morejo politikujoči duhovniki storiti v tisoč letih. Torej laž je, ako se trdi, da smo proti veri in cerkvi, resnica pa je, da smo le proti takim duhovnikom, ki vero in cerkev izkoriščajo v posvetne strankarske namene. Z drugimi besedami: Smo proti slabim duhovnikom, a dobre vabimo in prosimo celo v svoje vrste in omenjamo pri tem, da ima n. pr. češka kmetijska stranka, ki je odločno protiklerikalna, v svojih vrstah mnogo duhovnikov.

»Jutro«

se je hudo, hudo razkoračilo, ker smo rekli v zadnji številki, da je korupcija državi nevarna in da je istotako korumpiran nacionalist nevaren domovini. Kakor vselej je »Jutro« tudi tokrat imelo smolo in je branilo sedanje vlado pred očitkom korupcije ravno takrat, ko so v Beogradu radikali sami spravili v javnost strašne stvari iz delovanja radikalnega ministra Kojića. A da je pred Kojićem bilo že mnogo takih slučajev, to menda »Jutro« še ni poznalo. Če pa je poznalo, tedaj naj vzame svoje številke, ki so izšle pred šestavo Pašić-Pribičevićeve vlade, pa bo tam našlo prav obširno razpravo o korupciji Pašićevih ljudi, kakor Velizar Janković, Laza Marković Janjić, Rade Pašić in mnogo drugih! Če je »Jutro« to poznalo, mi nismo in bomo o pravem času dobesedno citirali iz starih »Juter« razne lepe dokaze o korupciji najnovejših Željavih bogov. — Kar se pa tiče »Jutrove« pripombe o SKS ekspozituri na kmetijskem oddelku, povemo samo to, da ista spominja na Bahove huzarje. Če mislijo demokratiji, da bodo s takimi sredstvi koga ugnali, se prokleto motijo. V resnici na ljubo, ki jo Jutrovci ne poznajo, povemo tudi, da je menda malo uradov v Jugoslaviji, kjer bi se postopalo tako korektno in nepristransko, kakor se postopa na kmetijskem oddelku. Sicer pa če hočejo demokratiji spraviti spet kakega advokata pod stre-

ho, kar korajžno! Napredni koncentraciji boste s tem zelo mnogo koristili, a ob enem se poskrbi tudi družba g. Tavčarju, ki bi bil sicer osamljen v Vukovarju.

Da lažeta

»Slovenec« in »Domoljub«, se nismo več čudili, četudi je to proti božji zapovedi. Toda da »Slov. Narod« zapiše, da je SKS pri obč. volitvah nazadovala, to nas je začudilo. Pri tem listu smo doslej bili vajeni boljših manir,

Radić

je torej odšel v Moskvo k boljševikom. Poročila pravijo, da mu je namen stopiti v stike z moskovsko kmečko internacionalo. S tem Radićevim korakom se nikakor ne strinjamo. Ako je Radiću res bilo do mednarodne kmetijske organizacije, potem se je moral najprej obrniti v Prago, kjer že obstoji Slovanska mednarodna kmečka zveza in kjer so doslej včlanjeni Jugoslovani in Bulgari, Čehi in Poljaki. Od tod bi se našli stiki s kmečkimi strankami neslovenskih narodov. Praška zveza je za red, delo in mir, medtem ko Moskva takega glasu še ne uživa. Kdor hoče danes našega kmeta speljati v boljševiške vode, ni njegov prijatelj, nego je njegov največji neprijatelj! V kmečki Rusiji je ljudstvo vsled boljševizma v masah umiralo od lakote. Mar želi Radić, da pride taka nesreča tudi na kmeta v Jugoslaviji?

Sploh pa je Radić z vsem svojim dosedanjim ponašanjem dokazal, da se za vsako ceno želi boriti proti beogradski radikalno-demokratski korupciji s pomočjo inozemskih naših neprijateljev. Na tem potu slovenski kmet ne bo sledil, pa če se v Radićevi družbi nahaja tudi sam dr. Korošec. I mi smo za najostrejši boj proti pijavkam, ki drže danes v svojih krempljih Jugoslavijo in izsesavajo naš ubogi kmečki narod, toda mi za ta boj ne moremo iskati pomoči pri zunanjih naših sovražnikih. Zupamo v zdravje našega kmečkega naroda. Ta narod bomo probujali tako dolgo, da s pravo kmečko jezo končno udari in uniči svoje domače sovražnike ter privede državo v zdrave razmere in do sreče!

Nove volitve.

Mnogo se poroča iz Beograda o pravih za nove volitve. Radikalno - demokratska manjšina se z vsemi silami trudi, da izposluje od kralja ukaz za izvedbo volitev. Potovanje Pašićevo na Bled je s tem vprašanjem v zvezi. Če bi se res zgodilo, da da kralj tak nalog manjšini, tedaj bi ut. gnile biti volitve še letos pozno v jesen.

Dasiravno bi pri tej priliki s popolno opravičenostjo zapisali na naslov odgovornih krogov najtrpejše besede, se tega vendarle vzdržimo. Vzdržimo se kot domoljubi, ker poznamo razpoloženje med ljudstvom in vemo, da je to razpoloženje že podobno požaru. Korist domovine zahteva, da pridemo čimprej zopet do rednega političnega življenja. Zato smo mišljenja, da je res treba takoj na volitve. Narod naj odloči! Toda gorje današnjim mogotcem, ako bi oni skušali uporabljati nasilje in z nasiljem doseči drugačen izid volitev, kakor ga hoče narod. Vsako nasilje bo samo na škodo domovine, a tudi nosilci nasilja morebitnih z nasiljem pridobljenih koristi ne bodo uživali dolgo. Nasilje je greh in vsak greh se prej ali slej mašuje in kaznuje.

Nedeljski »Slovenec«

je bil od oblasti zaplenjen. Radi protidržavnega hujskanja, ki je le na škodo ljudstva, bi se bilo moralo »Slovenec« že 1. 1919 stopiti malo trdnje za vrat. Ljudstvo hujskati proti državi, proti kralju, proti vojaštvu itd., tega patrijotična stranka ne dela. Opozorjamo pri tej priliki na »Domoljuba« ter mariborskega »Sl. Gospodarja« in »Stražo«, listi, ki prihajajo med ljudstvo in pišejo proti državi še bolj strupeno, kakor »Slovenec«.

O razpustu Radičeve stranke.

se v Beogradu mnogo razpravlja. Vlada sicer ve, da bi bilo tako postopanje proti zakonu in proti koristi domovine. — Res je sicer, da Radić sam dela velike napake. Toda on ni doma in treba samo preprečiti stike z njim ter onemogočiti kakoršnokoli njegovo osebno propagando v naši državi. Takoj bi se videlo, da bi zapihal v njegovi stranki brez njega drugačen veter. To v Beogradu dobro vedo, toda njim ni za resnico in pravico, nego samo do tega, kako bi se mogli kot skupščinska manjšina vzdržati na površju. V to svrhu hočejo razpustiti Radičovo stranko in razveljaviti poslanske mandate radičevcev. S tem bi radikalni in demokrati zopet dobili v skupščini večino. Da bi bila skupščina pri takem postopanju brez Hrvátov, to gospode mogoče malo briga. Njim je samo do tega, da se za vsako ceno vedrže na krmilu in pri koristi, pa če je to še na toliko škodo domovine.

Poslanske dnevnice, klerikalci in sedma božja zapoved.

Se vendar ni zgodil čudež, da bi se poslancem dnevnic odvzelo. Administrativni odbor poslanske skupščine je 13. t. m. imel sejo in sklenil, da se poslancem za junij dnevnic izplačajo. A sedaj pride najlepše: V tem administrativnem odboru imajo tudi tigrji dva poslance, Sušnika in Holnjeca. In veste kaj sta tigra napravila? Izostala sta ter samo, kakor »Slovenec« poroča, pismo protestirala. O ti lumparija ti! Od kdaj se pa glasuje v narodni skupščini v odsotnosti poslance pisano? Pismen protest je ravno toliko, kakor nič in se takoj vidi, da hočejo tigri, kakor vedno svoje volilce samo farbat. Odsotnost poslance v takem slučaju pomeni pristanek, pa če še toliko pismenih protestov pošlje. Sicer pa tigrom niti tega ne verjamemo, da so pismo protestirali! Kdor laže v eni stvari, laže tudi v drugi. Tako so pobožni tigri sami pomagali, da se za cel mesec poslancem dajo dnevnic oziroma, da se davkoplačevalcem ukrade nič več in nič manj, ko okroglo dvanajst milijonov kron! A božja zapoved pravi: Ne kradi!

Razmere v drugih državah.

Na Francoskem je prišlo v parlamentu do hudega boja proti predsedniku republike Milrandu. Dasi ravno je imel Milrand veliko večino na svoji strani, je vendar razpisal volitve. Pri volitvah je prišel v manjšino in je odstopil v kljub temu, da bi po zakonu lahko ostal. Francoska ni v Afriki, nego v Evropi.

V Albaniji je opozicija z oboroženo silo pregnala vladu. Sedaj pregnana vlada zbira čete in hoče zopet zavzeti glavno mesto Tirano.

V Bulgariji zemljoradnike še vedno preganjajo. To delajo pred vsem ena stranke, ki so Jugoslaviji sovražne, kajti bulgarski zemljoradniki so delovali na to, da bi prišlo z našo državo do čim ožje bratske zveze.

V Rumuniji se kmečki ljudstvo še vedno ni pomirilo. S kakšnimi sredstvi misli vlada nezadovoljne kmete potolažiti, se še ne ve. — Vsekakor je nezadovoljstvo že tako veliko, da se s praznimi obljubami ne bo dalo nič več napraviti.

Strankine vesti.

Seja načelstva SKS bo dne 2. julija v Ljubljani v prostorih in ob času kakor običajno.

O izidu občinskih volitev prosimo vse zaupnike, da nam pošljejo čimprej zanesljiva poročila.

Smartno v Tuhinju. V prostorih tov. Iv. Pančurja p. d. pri Jurjevcu se je v nedeljo po maši vršil shod SKS pri lepi udeležbi mož in fantov. Predsedoval je tov. Jak. Pestotnik iz Praproč, shod je otvoril tov. Engelman, a poročal je posl. tov. Pucelj. Zborovalci žele, da obišče tov. Pucelj. Smartno še večkrat.

Zg. Tuhinj. Zadnja nedeljo se je vršil pri tov. Vidu Zavbiu nepričakovano dobro obiskano shod. Predsedoval je Potiskov ata, Fr. Hribar iz Zg. Tuhinja. Tov. Pucelj je v dvehurnem govoru pojasnil položaj in potrebo krepke kmečke politične stranke.

(Žužemberk). Na binkoštni ponedeljek se je vršil občni zbor tukajšnje kraj. org. SKS. Ob lepem številu navzočih je tov. Skočir Ivan otvoril zborovanje, ki je bil izvoljen tudi za predsednika Avgust Jernejčič podpr. Smrke Jože, tajnik, Smrke Alojz, blaginjak Mačovelj Janez, odbor. Kraj. širši odbor.: Jernej Papež, Sela, Vidmar Jože Vesele, Novak Anton Lopata, Papež Ignac Ratle, Glavan Anton Reber, Sadar Franc Stranska vas, Pucelj Ignac, Zvirček, Znidaršič Anton Zafara, Košiček Mihael Žužemberk, luškar Franc Žužemberk, Odposlanec v izvrševalni odbor od stranke, Smrke Alojz, delegat za strankin obč. zbor Ivan Skočir in Pucelj Ignacij za Hinje. Papež Tomaž, Pucelj Ignac.

Po poročilih bratskih listov Saveza zemljoradnika v Beogradu in Sarajevu je naša stranka v Srbiji in v Bosni zelo živahna. Prireja se mnogo shodov in sestankov, a stalno pristopajo v stranko novi člani.

Za »Kmetijski list« in »Grudo« stalno in pri vsaki priliki pridobivajte nove naročnike!

Dopisi.

Sora pri Medvodah. V naši občini se bodo vršile dne 21. t. m. občinske volitve. Imeli bomo 2 skrinjici. Prva bo »Gospodarska stranka«, druga je stranka eseslarjev ali kulukarska, katere nosilec je sedanji župan Pstotu Francel. Zelo značilni so med drugimi tudi tle: Dolenč Jože, Prlic Pavel iz Drage, Kravji mešetar Mihč iz Dola, Kodranov Jaka iz Sore, Podrepe iz Sore in drugi. Že imena kandidatov nam povedo, kakšno gospodarstvo bi se vodilo v občini, ako bi zmagala ta lista. Župan-Francelj bi bil le po imenu župan, v resnici pa bi komandiral vse gosp. župnik Kajdiz in njegova kuharica, kateremu je baje že obljubil podporo iz občinske blagajne za »orlovski dom«, ki se pravkar gradi v Sori; tudi so med temi kandidati ljudje, ki so kot cerkveni ključarji povzročili, da je dobil g. župnik njivo, last župne cerkve, katere meri nad 1 ha, skóre popolnoma zastoj (opravi zato le 12 sv. maš na leto), katere bi pa lahko vrgla, ako bi se dajala v najem na leto 10.000 kron, kar bi župni cerkvi veliko zaleglo, ker g. župnik ima že itak nadarbinske zemlje preveč. Nikakor ne bomo dovolili, da bi sedel v občinskem odboru ali celo na županskem stolu človek, ki trdi, da je orlovsko društvo bolj potrebno kot gasilsko. Zato na dan volitve vsi na noge, in vrzite kroglico v prvo skrinjico.

Sv. Križ pri Kostanjevici. V naši občini bodo občinske volitve dne 12. julija t. l. Do sedaj je bil občinski odbor klerikalni. O županu sploh ne govorimo. Sicer trdi mož, da je ta kšeti precej težak in da mora župan dobro poznati paragrafe, da bi sicer lahko pri svojem zgrešenem poklicu zgubil vse svoje premoženje. Misli so dobre, a meso je slabo. Pustimo jim veselje. Naša občina ima izmed vseh v Sloveniji in menda tudi v Jugoslaviji najvišje občinske doliade. Kljub temu se pa splošno govori, da je najbolj nazadnjaška. Zakaj imajo klerikalci v občini tako moč? Hudobne ženske trdijo, da radi tega, ker so napredni možje sami brezverci, ker takim ljudem ne smemo zaupati občinskega gospodarstva. Kdo pa je izmed naprednjakov tak brezverec? Saj je vendar Bog povsod pričujoč in vse vidi in vse vé. Ako tak naprednjak dela kaka bogoskrunstva, saj bo deležen na onem svetu plačila. Cenjeni volilci! Krivo ni tu brezverstvo, ampak strah pred ljudmi, ki nekaj razumejo, strah pred odborom, kateri bi se ne dal slepo voditi kot dosedanj. Ker pa klerikalci, ki se sedaj skrivajo pod naslovom »Kmetске zveze« in »Zveze malih obrtnikov, posestnikov in delavcev«, dobro vedo, da dosežejo z vero najhitreje lepe uspehe, zato kričijo pri vsaki priliki, kadar se jim gre za kožo, da je vera v nevarnosti. Ker so možiki bolj neumni Tomaži, zato kličejo na pomoč ženske, ki so na žalost zlasti pri nas obdane s kurjo slepoto. Kdo se briga pri nas za vero, komu pride sploh na misel pri občinskih sejah vera? Vera je bila, je in bo obstala, dokler bo svet obstal. To je znano vsakemu naprednjaku, zato se nobeden ob vero ne spotiče, pač pa v one kolovodje, ki se tako radi skrivajo v plašč te nesrečne vere. Sedanji občinski zastop je prišel v občini ob kredit samo zato, ker se za vsako budalost, katero ustrelj, sklicuje na vero. Vse kriči, tudi najhujši klerikalni pristaši, da tako ne sme dalje. Ker pa gotovim ljudem ni po volji prevelika sprememba, zato so začeli z nova napadati naprednjake in jih blatiti z vsemogočimi sredstvi, katera pa to pot ne bodo nič več zalegla. Dne 12. julija bo vsak, ki še količkaj trezno misli, oddal svojo kroglico prvi ali tretji skrinjici, ki nosijo naslov »Gospodarska lista« in »Občinski agrarni odbor«. Naše odlične in neomajne somišljenike pa prosimo, da vstrajajo neumorno na svojem stališču in počeno skozi vrata vsakogar, kdor bi se drznil delati kakoršnokoli opazke proti našim kandidatom. Naše liste so popolnoma nepristranske in imajo edini cilj: »Zboljšanje občinskega gospodarstva.« »Kmetiska zveza« in »Zveza malih obrtnikov, posestnikov in delavcev« je pa klerikalni volk v ovčji koži. Tega moramo dne 12. julija t. l. raztrgati tako, da mu bo za dolgo dolgočasno občinski upravi.

Spitalič. »Slovenec« laže v posebni izdaji, da je pri nas vložena samo SLS lista za občinske volitve. Poročamo Vam, da je res vložena samo ena lista, toda na listi je pet klerikalcev in štirje samostojneži. Samostojni so: Valentin Lipovšek, Peter Jeglič, Matija Pogacar in Jakob Mošnik. Torej gospodje pri

»Slovenec«, ne preganjajte resnico, hčerko božjo! Sicer pa sedaj vidimo, koliko smemo verovati »Slovenčevim« poročilom iz ostalih krajev o samoklerikalnih občinskih listah!

(Dev. Mar. v Polju.) Ljuta borba se je vršila za naše občinske volitve. Vsak si je prizadeval po svoji moči, ali toliko kot naš ljubezni g. kaplan pa nihče. Od hiše do hiše, kot galski čifut, je prodajal svojo smrdljivo klerikalno robo. Ko bi on raje ta čas porabil za učenje svojih nedeljskih pridig, bi bilo mnogo bolj koristno za njega in njegovo dušo. Take pridige kot ima sedaj, pa ne bodo dolgo imele vernih poslušalcev. Fantje ne vedo, ali naj gredo poslušat njegove prismođarije, ali naj gredo balnat. Tako so dolgočasne in za nič. Sedaj bi le radi vedeli, ali je g. kaplan pri nas nastavljen kot duhovnik ali politični agitator. G. knezoško naj povedo sami, čemu so ga nam postali, da bomo vedeli pri čem da smo. Rečemo pa, da na nobeno stran ni dosti z njim.

Homec. Zadnji »Domoljub« je priobčil dopis iz Homca, v katerem se zaletava v samostojno kmetisko stranko in »Gospodarsko delavsko listo«. Med drugim tudi laže, da samostojni in njeni pristaši delavstvu groze, kdor ne bo z njimi volil, bo srfal iz Staretove tovarne. Lažnjivi kljukec, kdaj si to sanja! Dopisnik v Lažljubu rajši prizna, da te boli in jezi ker smo mi popreje listo sestavili kot vi, čeravno ste se bahali, da bode samo ena lista, ker resnih nasprotnikov sploh nimate. Povemo vam tudi, nam je vseeno — kdo bode župan, a postopakega župana pa mi ne maramo, kakor je bil vaš prvotni namen, ga izvoliti. Kar se tiče godbe in plesa po gostinlah in znižanja doliad na vino, so imeli vaši pristaši besedo, ne pa mi. Jezili in zabavljali so čez vaše odbornike, da nimajo nič besede, ampak ukrejejo samo to, kar jim ukaže župnik. Z dokazi vam prav lahko postrežemo. Naš program bi radi zvedeli? Verujte nam, naš program, je gospodarski program, vaš program, je pa hujskanje in zapeljevanje vaščanov. Grozite nam tudi glede agitacije. Prav tako, če kdo izmed naših somišljenikov prekorači dovoljeno mejo agitacije, ga takoj naznanite merodajni oblasti, a tudi mi zahtevamo od vas samo počteno in dovoljene agitacije. Dopisnik v »Domoljubu«, ponči župnika, naj na dan volitev ne vtika nosa v skrinjice za posameznimi volilci, kam bodo kroglice ovrgli; če bode pri sedanjih volitvah tako postopal kot je pri zadnjih, bomo napravili primerne korake. Tudi ga pouči, da na dan volitev agitacija v volilnem ali pa izven volilnega lokala ni dovoljena. Somišljeniki, dne 29. junija vrzite kroglico v skrinjico »Gospodarske delavske stranke« in pokazite, da se ne bojite gotovih ljudi. Ogičajte se pa skrinjice stranke, ki je iz cerkve pobožne ženske podila oziroma s silo ven metala.

Iz selške občine. Prihodno nedeljo bodo pri nas, ki je ena največjih kmečkih občin v Sloveniji, zopet občinske volitve. Kakor povsod, tako tudi pri nas klerikalci na vse načine hujskajo in zahrbtno napadajo tiste, ki ne marajo za klerikalno komando, saj jih »Domoljub« tako lepo uči. Res je, da vsled klerikalne strahovlade in gospodarskih razmer le redko kdo mara sprejeti mesto kandidata za občinski odbor, vendar se je takoj, ko so bile volitve razpisane, postavila klerikalcem nasprotna kandidatna lista in prva predložila okrajnemu glavarstvu. Vsaka sila do vremen, merna klerikalnih trapařij z gospodarstvom bo tudi polna. Kajne, danes vas peče, da ste tri cela leta tako neumno gospodarili. Visoke številke občinskih naklad preveč jasno govorijo. Morda je redka občina v Jugoslaviji, ki bi imela okoli 800 odstotkov občinskih naklad vkljub temu, da ima občina okoli 100.000 Din dohodkov od pijače in se ta tri leta ni nič naredilo v občini. Državno podporo, ki jo je izposloval pri vladi minister Pucelj za poškodovance po povodnih, ste tudi zafurali tako, da so morali ljudje sami z visokimi stroški popravljati škodo. Raje ste pustili 200.000 Din podpore, da ste mogli hujskati proti poslancu Pucelju in samostojnim. Seveda bodeš sedaj skušali vso krivdó zvrčati na bivšega župana, ki je bil pač vaše orodje, toda mi vemo, kdo je bil duša občinskega vodstva in gospodarstva, to je bil nosilec sedanje klerikalne kandidatne liste, to je Fr. Šmid, bivši naprednjak, sedaj golo orožje klerikalne komande, prava farovski šiba, saj je tudi on pri zadnjem shodu zagovarjal občinsko gospodarstvo. Kdo se ne spominja, kakšno krivico je napravil podobni Češnjici, ko je on županovale. Prepotrebno zidavo šole je zaviral tako, da danes vas Rudno trpi nečuvno krivico, da ima vsolane otroke eno uro v hrib, kar je morda edini slučaj v Jugoslaviji. In ker so ljudje zato zahtevali ločitev občine, je še to zaviral. In možje, ki ste morali še enkrat iskati podpise za ločitev, ali boste sedaj poljubljali palico, ki vam jo tako predrzno ponuja klerikalna

stranka? No, prihodno nedeljo bomo videli, kje so močje. Prihodnjemu klerikalnemu županu pa povemo, da pridemo takoj po izvolitvi zopet ter mu bomo lepo prinesli vse krivice, ki jih je napravil. Naj nikar ne misli, da bomo na klerikalne hujskarije molčali.

Naklo. — »Domoljubov« dopisnik iz Naklega omenja v svoji zadnji številki Puceljev shod v Naklem. Dopisnik pa gotovo na shodu ni bil ali pa je bil slep, ker je videl poleg znanih obrazov samo še devet klerikalcev. Torej gospod dopisnik, kje pa ste bili takrat, ko je mali gospod župan prignal še čez 50 backov s kravjim zvoncec tako, kakor se pri nas goni živina na planino z namenom, da bi shod razbil. Gospod župan, ali imate res ljudi za tako neumne, kakor živino; kaj pa potem, ko se ljudje enkrat zbrilihajo, ali Vas ne bo nič sram? Ko je drugi dan naš tovariš vprašal nekoga klerikalnega priganjača, zakaj so delali tako po barabsko, mu je odgovoril sledeče: »Ja mi moramo svoje ljudi tako držati, ako bodo koga drugega silšali, potem nam ne bode nihče več verjel.« To je jasen odgovor, kaj vi mislite z ljudmi. Zato kričite: »Ne berite, ne poslušajte, ne glejte nič drugega, nego samo kar je klerikalno!« Toda vi naklanski mogočnejši, čeravno trdite, da ga ni na zemlji, ki bi omajal vaše klerikalne vrste, vendar bo prišel skoro tudi za Naklance tisti čas, ko bodo mislili s svojo glavo, pa četudi napravite kitajski zid okrog Naklega. Kar pa se tiče občinskih volitev, to pa rečemo, da ste se sami izvolili, več kot polovico volilcev ni z vami, ker niso za kimočve. Sploh pa bomo postavili te klerikalne priganjače z vsem maslom, kar ga imajo na glavi, na sonce, da tudi širša javnost izve o naših dičnih patronih. Kar se pa tiče nas samostojnežev, trdi dopisnik, da se jih je polovico neznano kam izgubilo, pa rečemo, da se naše vrste množijo in da nas ni sram našega kmečkega stanu, kakor je vas. Zato gremo tudi preko vseh zaprek v boj za Staro pravdo! Naklanski samostojneži.

Krka. V naši občini je vložena za občinske volitve samo lista SKS, izvoljeni so kandidati SKS brez volitev. Klerikalci niso mogli pravočasno postaviti liste.

Muljava. Pri nas je vložena za občinske volitve samo SKS lista. Živela kmečka misel!

(St. Jur ob j. ž.) »Slovenec« smo se St. Jurčani jako zamerili istotako capljajo za njim drugi častiti smoki. »Slovenec« dopisnik in drugih takih listov je mladi gospod, ki bi kar na mah, ko je prišel med nas, vse rad učil eksercirati in da bi vsi piskali, kakor on hoče. Posebno je vzel na muljo tovariša Drogenika ter mu ta revček skuša očitati vse mogoče in nemogoče grehe, iz vsega pa zveni, da tega gospodeka jezi njega narodno-politična in društvena delavnost. Ti napadi ne bodo predrli njegove kože in bo gotovo še z večjo vnamo deloval. Predvsem mu očita nemškutarstvo. Opozarjamo pa tega gospodeka, da je še p'atno prodajal, ko je na Drogenik že deloval v narodnih društvih, ki se je nacionalno izpostavljali že za časa vojne in celo prišel v odkrit konflikt z vojaškim zakonom, ko je osvobodil Slovenca klerikalca od vojaške službe, ko je kot vojni obvezanec skliceval manifestacije za Jugoslavijo, ko je bil preganjan kot nacionalist. Med tem pa je miljenec tega mlečnozobnega dopisnika kot prostovoljec Schützenhauptmann naganjal 16-letne fantke na fronto in ovadil Drogenika vojaški oblasti, ker je le-ta starišem kot kmečki prijatelj odsvetoval pošiljati otroke po sili med vojaške. Tega značajneža, ki je od nemškega nacionalista privziral v socialdemokrate, za tem končno med klerikalce, kandidirajo klerikalci za župana. Isti dopisnik tudi joče krolodilove solze, da se je Drogenik izneveril kmečki ideji in da je šel v agitacijo za občinske volitve trga St. Jur proti kmetom. Konstatiramo, da so naši kandidati v trgu obrtniki, kmetje, trgovci in uradniki, med njimi ni enega kimočva. Ta lista je slika naše trške občine, kjer delamo vsi sloji skupno v korist in napredek občine, a druga je pa izrazita klerikalna lista, kjer nimajo enega kandidata, ki bi si drznil misliti s svojo glavo in se slepo pokorijo diktatu enega gospoda. Da na tako listo tovariš Drogenik ni šel, je umljivo. Drogeniku in Urlebu se je pa tudi posrečilo temeljito zmešati štrene klerikalcem v občini in okolici St. Jur, kjer bo po volitvah pihal popolnoma drug veter. O tem prihodnjikaj več. Gospodu dopisniku klerikalnih listov pa priporočamo mrzlo kopel, čim preje, drugače utegne biti zlo zanj.

(Sevnica pri Mirni.) Vložili smo kandidatno listo za občinske volitve. Kmetiska zavest je že toliko prodrla pri nas, da nas nobena farbarija in sleparske spletke nasprotnikov ne bodo več premotile. Na želji je prostor samo za kmetisko stranko vse drugo je gospodarsko podreparstvo, ki živi od nas. — Velika nesreča nas je zadela pretekli teden. Naš odlični pristaš tov. Jože

Lenarčič — predsednik kraj. org. SKS se je skoro smrtno nevarno ponesrečil. Vozil je z mladimi konji in padel pod voz in se skoro 1 kilometer daleč vlekel pod vozom. Ves razmesarijen je bil, ko smo ga odpeljali v ljubljansko bolnico. Hvala Bogu, da je že izven nevarnosti. Da bi le kmalu okrevale.

St. Lovrenc na Dolenjskem. V zadnji številki smo poročali, da je bilo pri nas v več hiš vlomljeno, v sredo smo pa prijeli enega lopova. V trgovino Bregar je prišel nek neznanec in kupil eno salamo. Salamo je dal Bregarjevemu psu, ki je pri zadnjem vlomlu vlomilce prepodil. Radi sumljivega obnašanja so domačini neznanca zvezali in poklicali orožnike. Izkazalo se je, da je prijeta oseba nevaren zločinec in je bil pri zadnjih vlomih soudeležen. Orožniki so našli pri njem 27.000 Din denarja in moderno vlomilsko orodje. Grozil je domačinom, ki so ga prijeli, da se bo maščeval, saj več kot 5 let, kakor je sam izjavil, ne bo dobil. Take falote je potrebno tako strogo kaznovati, da jih bo za vedno minilo veselje do lumparij.

(Želimlje.) Ob priliki majniškega izleta, ki ga je priredila tukajšnja šolska mladina v Ljubljano, si šteje podpisano šolsko vodstvo v iskreno dolžnost, da se tem potom javno zahvali gg. županu Alojziju Periču in predsedniku okraj. šol. sveta Ivanu Podlogarju iz Želimelj za brezplačno vožnjo dece v Ljubljano. Obenem se podpisano vodstvo toplo zahvaljuje gostilničarki g. Češnovar na Dolenjski cesti v Ljubljani za pogostitev in zelo ceno postrežbo. Vsi omenjeni so pripomogli s svojo velikodušnostjo, da je bilo možno tudi revni deci udeležiti se izleta. V imenu hvaležne mladine stotera hvala!

Solsko vodstvo Želimlje.

Sv. Križ pri Kostanjevici. V štev. 23 »Lažljuba« me nepodpisani napada kot načelnika tukajšnjega Sokola, da iščem in iščem, kje bi mogel kaj najti za volitve. Veže me dolžnost, da dam na ta dopis primeren odgovor. Predvsem pozivljem dopisnika, da mi s polnim imenom javi imena dotičnih »Orlic« in bivših Orlic, ki sem jih vabil v gostilno, jih tam napajal in poslušalje, kakor pravi dopisun »Lažljuba«, tudi s pečenkami pogostil, da bi v pijanem stanju od njih izvedel, kako naj bi potem vse druge sodil. Ako mi tega ne javi, ga javno prolašam za navadnega podleža, kateri bi me rad s svojo neotesano dušo oblatil. Kolikor poznam kot domačin tuk. razmere, v Sv. Križu »Orlice« sploh ni, ako jih pozna dopisnik, naj jih imenoma navede, da se bom znal v bodoče napram tej družbi vesti tako, kakor zahteva olik. Pri nas so se razmere zadnji čas tako izpremenile, da Vas bo strah in da bo Vaš katoliški dom ostal je žalosten spomin preteklosti. To je pokazala že velikonočna procesija, na katero ste z največjim naporom in vkljub St. Jernejški godbi, ki še danes nemilo brenči po ušesih ljubiteljem lepe glasbe — spravili skupaj le par orlovskih figur. Ne hodite na solnce z maslom na glavi. — Za bodoče volitve je dovolj gradiva zbraneja, pa ne mislite, da sem to zvedel od »Orlice«. Zadostuje naj Vam za sedaj, da nam je za enkrat zelo dobrodošel gosp. kaplan s pohujševanjem mladoletnih otrok in pa gospodarstvo sedanjega občinskega odbora z g. župnikom na čelu. Še veliko več — bodite prepričani, da boste po volitvah presenečeni; dolgo smo gledali Vaše početje, a vsaka stvar ima svoj konec. Toliko za enkrat — ako želite, sem Vam na razpolago. Bog živi! France Colarič, načelnik Sokola.

Iz Mirne. V »Slovenec« z dne 11. junija t. l., stran 4, se je obregnil neznan dopisnik, ki tiči prav gotovo v dolgi suknji toženčevi, ob mene, kot sodniškega izvedenca. Pravi namreč, da sem škodo, povzročeno vsled posekanja 6 jabolčnih dreves, prenilko cenil in če žestrokovnjaki sadirejo tako omalovažujejo, da ni vredno jabolk saditi. K temu navajam sledeče: na podlagi vabila Nc I 205-24 okrajnega sodišča v Trebnjem sem prišel dne 26. maja na lice mesta v Mirni, kjer se je komisijončno ugotovilo, da je bilo na nadarbinskem zemljišču parc. štev. 172, ka. o. Mirna posekanih 6 dreves, ki so stara 31 let, kar so tudi navzoče priče potrdile. Primerjajoč sosednja jabolčna drevesa sem ugotovil, da vrt ni nič gojen in da bo letos prav malo sadja, 6 posekanih jablan je sililo na sosedovo zemljišče, vsled česar je moral g. župnik na eni strani veje odžagati. Videlo se je, da so druge veje možno posušene in le vrhovi so bili z listnimi popki obdani. Drevesa so sajena pregosto in zasenčena, vsled česar ne morejo vej na široko napraviti. Od posekanih jablan so bile 3 trhljene. Na vprašanje g. sodnika, koliko jabolk dobi g. župnik letno od vsake jablane, je rekel, da 15 mernikov vsako leto, narkar sem odgovoril jaz, da to ni mogoče, ker 15 mernikov jabolk tehta 300 kg in da jabolka vsako leto ne rde, kar se že letos vidi. G. župniku Vrankarju je pridno kimal njegov izvedenec g. Šular iz Trbinca. Nato pozvan od navzočega

sodnika sem sestavljal svojo ocenitev po 1 mernik letno ali kadar jabolka rodijo, po 2 mernika na eno drevo. Navzoči so trdili, da stanejo taka jabolka 60 kron mernik, torej sem ocenil letni donos 6 jablan na 360 ali 90 Din. Na stroške obiranja in oskrbovanja sem računal nizko vsoto 10 Din. Ker bi ta drevesa živela še 19 let, torej do 50 let starosti, sem prišel do zaključka, da so vredna 1600 dinarjev. Na vprašanje g. sodnika, koliko je vredno celo zemljišče, je g. Sular odgovoril, da 25 K kvadratni meter. Parcela meri 1000 kvadratnih metrov, kar predstavlja kapital 25 tisoč kron, koji bi se danes obrestoval po 8 odstotkov, kar bi zneslo leto 2000 kron obresti. Na parceli se nahaja še 16 stoječih dreves, s posekanimi vred 22. Ako bi dala vsaka jablana 1 mernik, bi to zneslo 22 krat 60 K ravno 1320 K in trava, katere tam zraste 2—300 kg letno sena, v vrednosti 700 K, torej se zopet vidi, da je cenitev pravilna. Nazadnje sem navedel slučaj iz lastnega sadnega vrta, kjer imam 287 dreves, ki so oskrbovana in stara povprečno 50 let, torej znatno večja in mi rodijo letno 6000 kg jabolk, tako da pride na eno jablano 22 kg jabolk, tedaj nekaj več kot en mernik. Drugi izvedenec g. Sular je hotel na vsak način trditi, da rodijo jablane res 15 mernikov vsako leto in je bil pripravljen na to tudi prisesti. Nato sem mu stvar razložil, povdarjajoč krščanska načela pravičnosti in ne maščevalnosti, se je udal na 4 mernike na vsako drevo. Največ se je zbal mojega predloga, da bo moral manjkajoča jabolka do 15 mernikov g. župniku sam doplačati in sem prosil g. sodnika, naj se to zabeleži v protokol. — Moja cenitev je bila pravična, nepristranska in kakor kaže jo je sodnja odobrila, kakor je še vsako moje izvedeniško mnenje kot pravično in utemeljeno sprejela. Če pa g. župniku ni uspela želja po maščevalnosti, ni moja krivda. Dolžnost sodniške oblasti je, da me vzame pred nadaljnjimi napadi kot uradnega organa v zaščito. Ako je moja cenitev krivična, se lahko zahteva ponovno cenitev. Ne kdo bo že plačal. — Fr. Malásek-Grm.

Železniki. Dne 6. julija t. l. bode za naš trg in celo Selško dolino pomemben dan: Vršila se bode slavnostna otvoritev »Sokolskega doma«. Pripravljamo se na to slavnost že meseca. Če nam bode vreme milo, naša dolina še ni videla kaj takega. Pripravljenih je že mnogo gostov iz naše in neoddrešene domovine. Naši rojaki železniki, največ širom naše domovine, se odzovejo polnoštevilno. Vidi se, da kri ni voda! Ključem tem tem potem i vse one, ki o slavnosti še niste nič vedeli ter vas vabimo, da prihitite ta dan med nas in verjemite nam, da vam ne bode žal. Mudili vam bomo vsega: videli bode na stotine telovadcev, poslušali izvrstno godbo in petje, občudovali razstavo domačih izdelkov, izletite lahko na bližnji Ratitovec, Blegoš in druge gore, okrasimo vas s pravim planinskim cvetjem, lačne nastitimo, žejne napojimo, obdarimo vas, če ste rojeni pod srečno zvezdo, s krasnimi dobrotami itd. Za oddaljene goste bodo čakali pred kolodvorom v Škofji Loki avtomobili. Ker pa bo naval velik, svetujemo našim rojakom, železnikarjem v tujini, da pridejo domov že na predvečer. Vspored je sledeči: Na predvečer ob 21. uri obhod po trgu. Dne 6. julija: Ob 10. uri skušnja za popoldanski nastop. Ob 11. uri obhod — zbirališče na telovadišču. Po obhodu slavnostna otvoritev doma. Ob 15. uri javna telovadba. Po telovadbi ljudska veselica s plesom na vrtu br. Mera. Sodeluje godba ljubljanske opere. Zdravo in na svidenje!

(Brežice.) Izborom nadebuden jurist je brez dvoma naš dični klerikalni notar Bartol. En okoliški župan je uradno ovadil dr. pravništvo znanega soc. demokr. klerikalnega razgrajča Umeke radi ponovnega motenja uradovanja. Dr. pravništvo je obtožilo tega nepridiprava, ki pa je imel to srečo, da je bila stvar ravno za nekaj dni zastarela, vsled česar je bil z primernim poukom za bodočo pri okr. sodišču v Brežicah oproščen. Ker so naši soc. demokr. in klerikalci v najožjem objemu, je tega razgrajča (katerega zastopništvo ne prevzame noben izmed treh tukajšnjih odvetnikov) zagovarjal seveda pobožni Bartol. Ker pa mu je Umek po obravnavi za plačilo potegnil lepo počez s prstom pod nosom, zmisli se glavica brihtna in ko je slučajno srečal dotičnega župana, ga je nahrulil, da mu mora on plačati Din 300 kot honorar za Umeke, če pa ne, pa sveta milost, da ga bo takoj civilno tožil, ker on g. klerikalni Bartol vendar ne bo za sam »pod nosom se obrislil« napenjal svoje plemenite močnejše. No, g. Bartol malce ste se to pot zmotili, ne bo nič z dinarčki od te strani! Če ste kot notar res tako temeljito podkovani v justici, da ne poznate zakonov, potem pa kar vprašajte za svet vašega klijenta Umeke, ki je tudi tako »poldotrat« pa vam bo pove-

dal, kako ste ga polomili. S tem ste pokazali, da res spadate s tem klijentom lepo skup posebnosti. Če vam je pa tako žal za napete možgane, pardon, one dinarčke, pa kar naprosite enega svojih prijateljev, da ob priliki kakenga romanja naredi »ofer« za vas ubogo žrtev z ozirom na polomljene možgane. Vstregli vam bodo radi in sigurno. Mi bomo pa vašo neprekosljivo »juristiko« vsakemu toplo priporočali! Čuk.

Raznoterosti.

Tov. Janku Bukovcu, tajniku SKS in njegovi soprogi najiskreneje čestitamo k poroki. Bilo srečno!

Dvatisetletno bivanje v prijaznem Šmartnu v Tuhijski dolini je praznoval zadnjo soboto tov. Viktor Engelmann, posestnik, poštar in trgovec. Ljudstvo ga radi njegovega delovanja zelo spoštuje. Ključemo: Še na mnoga leta!

Za milijone jim gre! Tako vzklika »Slovenec« in trdi, da so demokratje razpustili ljublj. obč. svet samo radi tega, ker so se hoteli polastiti ljublj. Mestne hranilnice. Temu zavodu baje dolguje Praprotnik - Žerjavova Slav. banka 9 milijonov. Klerikalci so banki odgovorili, a to se je moralo prepričati za vsako cenno, kajti 9 milijonov tudi za Praprotnika niso mačkine solze. Da je bil to jako važen vzrok za razpust obč. sveta, radi verjamemo, ker vemo, da demokratji tu, a osobito ljudski denar zelo ljubijo, ter se v tem prav nič ne razlikujejo od klerikalcev. Toda še druga stvar je zanimiva. »Slovenec« namreč pravi, ko piše o predumu, da klerikalni odbor Mestne hranilnice ni vedel, da je ravnatelj zavoda, Žerjavov prijatelj, dal banki 9 milijonov. Zelo dolgo da je trajalo predno je odbor zvedel za to veliko posojilo. Ta je pa res lepa in kaže klerikalne gospodarske zmožnosti v salamsko lepi luči. Kar 9 milij. din. ali 36 milj. kron lahko uradnik zavoda nekam spravi, ne da bi klerikalni odbor to pravočasno opazil! No, to je pa res kompliment in kar čestitamo vsakomur, ki je tako previden, da svoje denarce zaupa klerikalcem. To je res dobra!

Železnica Kočevje—Severin—Vrbovsko. Po dolgem drezanju od strani našega poslana tov. Pucija se je vlada končno odločila, da se lani ustavi, da za železnico Kočevje—Severin—Vrbovsko zopet nadaljuje. Pri železnici Veles—Štip je vlada pokazala, da zna tako dela opraviti tudi zelo hitro, ako hoče. Bomo videli, ali bo imela tudi za najsiromasnejše kraje v Sloveniji toliko smisla, kakor ga je pokazala za itak bogato Ovčje polje med Velesom in Štipom.

Nov zadržni list »Zadrugare«, glasilo »Nabavljalne zadruge uslužbencev drž. žel. v Sloveniji«, Ljubljana VII, je začel izhajati kot mesečnik. Naročnina za nečlane letno 18 Din. Prijateljem zadržništva med železničarji želimo mnogo uspeha, kajti zadržništvo je napredek.

Demokratski zemljoradniški kongres je voda odnesla. Demokratje izdajajo v Beogradu list »Zemljoradnik« kot organ »zemljoradniške demokratske stranke«. Dolgo so bobnali v svet, da bo letos njihov kongres. Sedaj poročajo, da kongresa ne bo »na zahtevo naših organizacij iz poplavljenih krajev«. Torej voda odnesla! Radi verjamemo, kajti tudi v kmečki glavi se že močno svita.

Avtomobilov se je uvozilo v Jugoslavijo v mesecu februarju t. l. 56, največ iz Francije (25) in Italije (22).

Deset tisoč morilcev so tekoma letanskega leta zaprli v Zedinjenih državah severne Amerike.

Talijanska kultura se je zopet pokazala v lepi luči. V rimskem parlamentu je ostro nastopil proti fašistovskemu nasilju socialistični poslanec Matteotti. Kmalu za tem je Matteotti izginil. Odstranili so ga fašisti. V rimskem parlamentu vlada radi tega strašno razburjenje.

Postojnsko jamo je obiskalo o bin-kostih 15.000 ljudi.

Novi predsednik francoske republike, ki je bil izvoljen v petek 13. t. m. se zove Gaston Dumerq (pisano Doumergue).

Caruga. Zasiševanje prič je končano. Govoril je državni obtožitelj, ki zahteva smrtno kazen za Carugo in pet njegovih pristašev. Za ostale zahteva deloma dosmrtno ječo, deloma ječo od 5—20 let. Za njim govore zagovorniki. Sodba bo bržkone izrečena v soboto 21. t. m.

Umiranje v Sloveniji. Leta 1923. je bilo v Sloveniji 8545 porok, 38.572 rojencev, med temi 3818 nezakonskih in 805 mrtvo rojenih. Umrla je 20.536 oseb in sicer po starosti do 5 let 7254, od 5 do 15 let 753, od 15 do 30 let 1885, od 30 do 50 let 2023, od 50 do 70 let 4348, nad 70 let 4573. V sled slučajnih nezdod je umrlo 466 oseb (od teh jih je 127 utonilo). Samomor je izvršilo 138 oseb (obesilo se jih je 78, ustrelilo 10). Umor-

jenih je bilo 88 oseb, kar dokazuje, da nimamo prav nič poudela staba misli in govori o Macedoniji. Dva sta bila usmrčena vsled obsodbe porotnega sodišča. Vsi drugi so umrli naravne smrti, od teh za tuberkulozo 2778 oseb. Vsega prebivalstva je bilo v Sloveniji koncem lanskega leta 1.056.464.

Ministarstvo Poloprivrede išče za vodstvo svojih novoustanovljenih začasnih živinorejskih postaj v Ljubljani, Gackem, na Sokolcu, na Dabču, v Slenici in Plevlju primernih strokovnjakov. Namen teh postaj je, da držijo dobre plemenjake, s katerimi se upliva na zboljšanje živinoreje v okolici in da širijo med narod zanimanje za dobro rejo živali. Tu se ima vršiti racionalna predelava in izkoriščanje živalskih proizvodov, ima se vršiti propaganda za širjenje krm-skih rastlin in napravo hlevov. Na teh vodih se bodo vršili poučni tečaji. Delo voditelja take postaje je sezonsko in traja od 1. aprila do konca oktobra. Če so vodje iz vrst državnih uradnikov, zadržijo desletni položaj, a za čas sezonskega dela prejmejo poseben honorar. Kandidati za opisana mesta, najsi bodo državni ali privatni nastavlenci, naj se prijavijo preko Velikega župana na oddelek za kmetijstvo, v Mariboru, z navedbo dvojitih kvalifikacij in pogoji v pogledu honorarja. Mesta so za neoženjene kandidate, ker ni stanovanja za obitelji.

(Kresničice. Karafiat.) Za male in velike otroke. Iz češine prevedel dr. Fr. Bradac. Za ožla učiteljska tiskarna, Ljubljana 1924. Cena trdo vezan, ilustrirani knjigi 20 Din.

Učiteljska tiskarna nam je dala baš, ko začno letati in svetiti kresnice, prekrasno mladinsko knjigo, ki je izšla že v številnih izdajah, pri raznih založnikih, ilustrirana in neilustrirana. Ni ga Čeha, ki ne bi bil čital te knjige, ki bi se je ne spominjal z največjim veseljem in s hvaležnostjo za prijetne ure, ki jih je preživel ob njej. »Kresničice« so lep romanček iz življenja kresnic, pisan s toliko ljubeznivostjo in nežnostjo, da očara otroško dušo in gane odraslega čitatelja. Kako krasno slika rodbinsko življenje, rodbinsko slovo in srečo! Mičosti prizorov ni mogoče opisati s kratkimi besedami. Zato vzemi vsakdo knjigo samo v roke in uživaj! Pohvaliti moramo požrtvovalnost Učiteljske tiskarne, ki je dala knjigi krasno opremo.

Najbolje zdravilo proti revmatizmu. V Beogradu v Kosovski ulici 43 je otvoril dr. Rahlejev kem.-bakteriološki laboratorij, kjer izdeluje svoj znameniti lek Radjo-Balsamica proti vsem vrstam revmatizma. Lek dr. Rahlejeva ni priznan le v naši državi, nego tudi v tujini kot najbolje sredstvo proti revmatizmu vseh vrst. Radjo-Balsamica je sestavljen po čisto novih načelih in srecu ne škoduje. Pri lečenju hitro učinkuje in ne zapuša sledov niti na koži, niti na organizmu. Bolniki, ki so se leta lečili po raznih kopališčih, ozdravilo 2 do 3 steklenicami tega čudežnega leka.

Gospodarstvo.

Organizacija in delovanje živinorejskih odborov in odsekov v Radovljiškem okraju.

I. Živinorejske zadruge in živinorejski odsek.

Cilj do slednjega organiziranja naše živinoreje so pašne in živinorejske zadruge, pri katerih poslednjih se poleg drugih važnih strokovnih poslov vodi natančna in zanesljiva evidenca (seznanje) živine zadržnikov z ozirom na njene sposobnosti za užitek in životne oblike ter katere organizacije jedro je rodnost. Za tem ciljem upravičeno stremimo že desetletja, kajti ko bodo naša živinorejska okrožja dobesedno preprežena z dobro zasnovanimi in delujočimi živinorejskimi zadrugami, skončamo najtežje poglavje ogromnega dela. Ampak do tega je še daleč! Žal, imamo danes v Sloveniji razmeroma prav malo živinorejskih zadrug, ki bi ne bile samo zadruge na papirju in v registru in to vsled tega: 1. ker pomanjkaje našim kmetovalcem za gospodarski napredek malih kmetij prepotrebna zadržna misel, oziroma zmisel za zedinjeno in organizirano gospodarsko delo; 2. niso povsodi na razpolago neobhodno potrebna zadržna zemljišča (pašniki), oziroma je njih površina premajhna, kajti poleg aglinosti zadržnikov privede še lasten zemljiški kapital tako zadrugo do pravega razmaha; 3. jako pomanjkaje sposobnih in obenem požrtvovalnih oseb, ki bi dosledno vodile enake poše zadruge, kajti to poslovanje zahteva izbornega poznanja dela strokovne izvedenosti. To so glavne ovire za razvoj živinorejskih zadrug, katere se ne da kar tako obiti ali odstraniti. Povdariti pa je treba, da bi bile živinorejske zadruge tam, kjer ob danih pogojih že obstajajo ter kolikaj uspešno delujejo, od strani merodajnih činiteljev z vsemi močmi podpirati, da ne bi šle polagoma enako pot, kakor par deset let organizacij v preteklih letih (namreč v likvidacijo). Te že obstoječe in delujoče živinorejske zadruge naj tvorijo temeljne kamne za bodočo zgradbo celoga omrežja enakih organizacij ter bi imele biti živinorejcem za vzor, za katerim morajo stremeti, ako hočejo priti enkrat do res pozitivnega gospodarskega napredka.

Kjer so dani poglaviti pogoji za ustanovitev živinorejskih zadrug, oziroma kjer ni zgoraj omenjenih ovir, tam bi bilo te zadruge nemudoma ustanoviti. Kjer pa glavni pogoji za obstoj takih zadrug še niso dani, se forsirano ustanavljanje istih lahko smatra za nepremišljeno delo, rekli bi zidavo na pesek. Taka nova zadruge bi ostala brez gospodarskega efekta, bi bila edino-le organizacija na papirju ter ravno ta neuspeh bi pri kmetovalcih še povečal njihovo neosnovano nezaupanje do zadržništva, ker bi nova organizacija ne nudila faktičnih koristi, katere edino opravičeno kmetu imponirajo. Vse to pa le vsled vzroka, ker v takem slučaju tla in čas še nista bila ugodna za novo ustanovitev.

Ker so tedaj živinorejske zadruge, danes žal še v povojih, vspehi pri eventualno na novo ustanovljenih zadrugah pa precej vprašljivi in negotovi ter navsezadnje tudi prepočasni in ker je pri desolatnem stanju naše živinoreje potrebna hitra in izdatna pomoč — bi bilo povsodi priporočati ustanavljanje **okrajnih živinorejskih odborov** in občinskih živinorejskih odsekov, ki naj bi samostojno delovali za povzdigo živinoreje; a kjer živinorejske zadruge že obstajajo, bi ti odbori in odseki delovali z njimi roko v roki. En tak primer skupnega dela živinorejskega odbora z živinorejsko zadrugo vidimo pri živinorejski zadrugi v Gorjah pri Bledu.

Prednosti, katere nudijo imenovani živinorejski odbori in odseki, so sledeče: 1. Živinorejski odbori si ob uvidenosti županstev in občinskih svetovalcev na najlažji in najprimernejši način preskrbe potrebni kapital za veliko delo. Kajti poleg intenzivnega dela je kakor pri vsaki drugi organizaciji tudi tu ravno kapital najodločilnejši faktor za doseg pozitivnih uspehov večjega obsega. 2. Vsi posli se centralizirajo v rokah strokovnjaka in najugodnejših živinorejcev okraja. 3. Obsega ta organizacija vse občine okraja, medtem ko je delokrog zadruge ponajvečkrat omejen na eno samo občino, da celo mnogokrat na določeno malo število zadržnikov. Tedaj koliko časa treba, predno bo na primer v enem samem okraju toliko zadrug, da bodo črpali direktno korist od istih vsi živinorejci okraja. 4. **Vspehi dela** dobro organiziranih živinorejskih odborov in odsekov se ob danih pogojih hitro pokažejo. 5. Pripravljajo živinorejski odbori in odseki tla za živinorejske zadruge. Nikjer menda ni priprava v tem oziru tako potrebna kot pri nas, kjer je gospodarsko desorijentacijo povsodi opažati. 6. Kjer imamo skupna posestva (planine, pašnike) takozvanih srenj, tam je v bistvu že dana ena glavnih podlag za živinorejske zadruge. Toda v teh slučajih bi ne bilo priporočati ustanavljanja novih zadrug, dokler niso odstranjene vse zgoraj navedene ovire zadržništva, dokler vladajo v taki srednji neednosti ter medsebojna nasprotstva ter manjka skoraj absolutno vsaka zadržna misel. V teh slučajih bi se dovedlo solastnike srenje v skupno delo edino-le potom izdajanja gospodarskega statuta od strani agrarskih operacij.

Gospodarski statut agrarskih operacij odgovarja v svojem bistvu in glavnih potezah popolnoma zadržnemu delu in smotru ter nudi tudi to prednost, da so udeleženci prisiljeni delati za skupno stvar ter da stoji pod stalnim strokovnim nadzorom agrarskih operacij. Nadalje je poslovanje srenjskega gospodarja in drugih činiteljev srenje jako enostavno, kar je še posebno važno. Agrarske operacije nazirajo organizacijo srenj z uvedenim gospodarskim statutom »zemljiško zadrugo«, kar je v bistvu popolnoma opravičeno. Nadaljna prednost teh zemljiških zadrug obstoja v tem, da iste pripravljajo tla za normalne zadruge tam, kjer bi bila ustanovitev istih danes predvidno brez gospodarskega efekta. Delovanje take zemljiške zadruge roko v roki z občinskimi živinorejskim odsekom, oziroma okrajnim odborom, ne nudi nič manj kot delo dobro kdoče živinorejske zadruge.

Edino najboljši živalni stroji in kolesa

Josip Petelinc-a

Ljubljana

(bilo Prešernovega spomenika ob Ljubljani)

znamke GRITZER in ADLER za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo v vseh opreih, najnižja cena, 10 letna garancija.

Pouk v vazenju, krpanju perila in no-gavik dode kupci strojev brezplačno. Istotam igle, olje, posamezne dele za stroje in kolesa. Sprejemamo tudi popravila.

Liška posojilnica, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8/I., sprejema hranilne vloge po 8%. Večje in stalne vloge do 12%.

V radovljiškem okraju delujeta dva okrajna živinorejska odbora, ki sta dosegla v času njihovega komaj dan enoletnega obstoja jako lepe uspehe v delu za povzdigo živinoreje. Toda povdarjati je treba, da je uspeh tudi pri organizaciji živinorejskih odborov in odsekov odvisen od gotovih pogojev. Ti pogoji so: 1. V okrajni živinorejski odbor morajo biti voljeni najuglednejši in za stvar res jako vneti, a tudi požrtvovalni možje iz okraja, enako v živinorejske odseke najboljši in najvnetejši živinorejci dotične občine. — 2. Okraj mora razpolagati s strokovnjakom, v katerega rokah se osredotoča vse tajniško in blagajniško delo odbora in ki vodi vse zunanje strokovne posle v smislu sklepov odbora. V nasprotnem slučaju ostane tudi organizacija odborov brezuspešna in čim bi prišlo v poslovanju do kake daljše prekinitve, bi bil celoten uspeh jako vprašljiv. 3. Vztrajno in dosledno delo, ki mora biti proračuneno na par desetletij vsled česar bi morali župani in občinski svetovalci votirati pri okrajni blagajni neprekinjeno vsako leto zadostne zneske za svrhe odbora. Kajti prekinba bi v takem oziru skoraj uničila dotedanje uspehe ter bi do tedaj uporabljeni kapital bil več ali manj zarvžen.

Ustroj imenovanih odborov je sledeči:

I. Vsak sodni okraj izvoli iz srede vseh županov in občinskih svetovalcev oziroma odbornikov pri okr. blagajni svoj »Živinorejski odbor okrajne blagajne za sodni okraj«. Tajniške in strokovne posle tega odbora vodi okrajni ekonom. Sej tega odbora se udeležujejo v planinskih krajih vedno tudi načelnik in dva odbornika tamkajšnjega planinskega odbora s posvetovalnim glasom. Enako se udeležijo sej planinskega odbora tudi načelnik s dvema članoma okrajnega živinorejskega odbora s posvetovalnim glasom. Podrobnosti o načrtu delovanja takega okrajnega živinorejskega odbora so razvidne iz tozadavnega poslovnika, katerega dolo župani oziroma občinski svetovalci in odborniki pri izvolitvi odbora v vpogled in odobritev.

II. Vsako županstvo izvoli izmed občinskega odbora oziroma občinskih svetovalcev »Občinski živinorejski odsek«, ki deluje v smislu svojega posebnega poslovnika. Ta občinski živinorejski odsek se izvoli vsakokrat o priliki občinskih volitev za dobo do novih občinskih volitev. Isti obstoja iz načelnika, namestnika in enega člana. Naloga tega odseka je nadzorovati delovanje »Živinorejskih pododsekov« v vaseh, isti tvori službeno-poslovno vez med živinorejskimi pododseki v vaseh in okrajnim živinorejskim odborom. Občinski odsek skrbi za točno poslovanje živinorejskih pododsekov ter ima poslovalni vestno po navodilih okrajnega odbora ter točno izpolnjuje dolžnosti, kakor mu jih predpisuje njegov poslovnik. Vsak načelnik, namestnik in član občinskega živinorejskega odseka dobi od okrajnega odbora poseben poslovnik za delovanje.

III. »Živinorejski pododseki« v občini obstoja iz načelnika in namestnika ter izvoli ista za dobo treh let občinski živinorejski odsek izmed umetnih gospodarjev vsake večje vasi občine, katerim odmeri tudi njih delokrog. Živinorejski pododseki v vaseh imajo poslovalni po navodilih občinskega odseka ter točno izpolnjujejo dolžnosti, kakor jih predpisuje njih poslovnik. Po izvolitvi skliče županstvo načelnika in vse člane živinorejskega odseka ter vse pododsekov v občinsko pisarno, da jih pouči o njih delovanju in dolžnostih.

Konec prih.

Denarna kriza.

Obča denarna kriza, ki se je pojavila zlasti na deželi, preti ugonobiti kmetu in obrtniku. Denarja ni nikjer, nima ga privatnik in nimajo ga ljudski denarni zavodi. Vse to je prineslo raznim spekulantom in ljudskim pljavkam priložnost izrabljati ljudstvo ter se zahtevajo čisto celo 30 odstotne obresti in še več.

Nastane vprašanje, kje je denar? V prvi vrsti je naravnost razsoditi, da našega papirnatega denarja ne obstoja tako veliko število, kakor je nizka njegova vrednost. — Ko bi imel naš papir svojo pravo kupno ceno, bi se moralo za malo denarja mnogo dobiti in denarno pomanjkanje se ne bi tako močno občutilo, kakor se občuti.

Kar Vi potrebujete, to je Elcafluid. To pravo domače sredstvo, katere prežene vaše bolezni! Polikurna posilja Din 27.—. — Lekarnar Eug. V. Felner, Stubica Donja, Elza trg št. 344, Hrvatska.

Peugeot kolesa.

ki so bila že pred vojno pri vseh večjih kolesarskih dirkah v Sloveniji zmagovala, so zopet pokazala svojo kakovost na 200 km dolgi dirki Zagreb — Zidanimost — Celje — Ljubljana, kjer je bil Kosmatin na Peugeot kolesu samo vsled slučajnega defekta drugi. Kolesa po najnižji ceni, pri glavni zalogi: O. Žužek, Ljubljana, Sodna ul. 11.

Ko so se zamenjale krone za dinar 4:1, ni bilo dognano, da je bilo papirnatih kron štirikrat več brez zlate podlage, kakor papirnatih dinarjev. A obenem z zamenjavo bi se morala določiti tudi vrednost srebrnih kron in kovanege drobca.

Srbski dinar je stal pred vojsko vedno nekaj manj, nego krona. Vrednost zlata in srebra je ostala ista, kakor je bila pred vojsko. Naša srebrna krona stane danes 15 papirnatih kron, a zlat dinar 15 papirnatih dinarjev, to se pravi, da stane kovani denar iz bivše Srbije, ki je stal prej manj, kot naš kovani denar, danes štirikrat več, kakor naš. Tu se je pri zamenjavi zgodila nam očitna krivica.

Takoj po prevratu, a dosti več se po zamenjavi kron z dinarji, je romal naš kovani denar kar trumoma v inozemstvo, ponajveč v Italijo. V Italiji se je celo naš drobni zaračunal v vrednosti lire. Posledica je bila, da se je mnogo našega denarja pretiskalo in Italija je bogatela na naš račun ter je s tem krepila svojo valuto. Dosti tega denarja imajo še različni spekulant, ki zastoj čakajo, da ga uveljavijo. Prav se godi spekulantom; toda tudi pri priprostem ljudstvu je še mnogo tega denarja. Tem revežem bi se moralo omogočiti, da uboge kronce, ki se skrivajo izven prometa, brez gospodarske škode izkoristijo.

Kličem naši javnosti, da se naj za stvar na korist ubogega ljudstva zavzame.

Vincenc Simonič.

O mlečnosti krav v Ameriki.

V »Dunajskem kmetijskem listu« poroča nek Amerikanec, da v Ameriki ni nič več nenavadnega, ako daje krava na leto 15.000—16.000 litrov mleka ali ako računamo mlečnost 300 dni na leto, povprečno dnevno 50 do 53 litrov mleka. Razume se, da Amerikanci teh uspehov niso dosegli čez noč. Mnogo desetletij so z vso vmeno, previdnostjo in znanstvenostjo delali na izboljšanje živinoreje in so končno prišli do uspehov, ki jih prednje številke izražajo. Vršilo se je preskušanje raznih pasem, dolgotrajna kontrola glede mlečnosti oziroma glede vpliva razne hrane na mlečnost in se je na podlagi teh rezultatov vršilo tudi odpiranje najboljših in dobrih komadov. Pri vsem je igrala seveda važna

vloga računica, da se pokaže tudi uspeh v rentabilnosti dela. Na zdravstveno stanje živine se je vedno pazilo ter so živinozdravniki pri odстранjevanju tuberkuloznih komadov zelo odločno nastopali. V zvezi z vsem tem se je mnogo pozornosti posvečalo travništvu in pašništvu, istotako hlevom ter redu in čistosti v hlevu.

Kar se tiče kontrole krav, skrbi za to tudi država in mnoga privatna društva kmetovalcev. Država in privatna društva so nastavila celo vojsko strokovnjakov, ki kot kontrolorji obiskujejo vsa važnejša živinorejska središča ter tam ugotavljajo množino mleka, množino maščobe v mleku, način krmljenja oziroma vpliv posrednih vrst krme na množino mleka in maščobe. Ob enem se točno beležijo vsi stroški in vsi dohodki, da se dožene, pri katerem načinu postopanja je gospodarska korist za živinorejca največja. Uspehi se objavljajo, kar podžiga druge živinorejce. Tako se o nekem živinorejcu čita, da je vzgojil bika, katerega prvih 47 hčerk, je vsaka po prvem teletenju dala na leto nad 10.000 litrov mleka ali dnevno 33 litrov. Taki podatki se uradno kontrolirajo in uradno objavljajo.

Industrijsko-obrtna razstava v Mariboru. Od 10. do 28. avgusta 1924.

Uprava mariborske razstave upa, da se bo industrija v častnem številu udeležila letošnje razstave v Mariboru. Prometne zveze so zelo ugodne in razen tega je dobil razstaveni odbor zagotovilo, da se bo dovolil za razstavljeno blago po železnici 50 odstotkov popusta. O tem bomo poročali še natančneje. Za danes samo ponavljamo vabilo, da se industriji v čim večjem številu udeleže razstave s svojimi izdelki.

Obrtniki! Ali ste že premislili kake koristi in ugodnosti vam nudi razstava? Ako še tega ne veste, vprašajte tovariše, ki so se udeležili lanske in predlanske razstave. Nekateri še sedaj niso izvršili vseh naročil, ki so jih lani dobili. Ne zamudite torej te prilike in sigurno prijavite udeležbo. Če niste slučajno prejeli prijavnice, zahtevajte isto od razstavnega odbora.

Vse informacije glede razstave daje edino le pisarna razstavnega odbora

v Mariboru, Grajski trg št. 1, telefon interurban št. 325, kamor se naj obračajo vsi zainteresirani bodisi pisмено, ustmeno ali telefonično. Za dopise naslovljene na druge osebe ne prevzame odbor nič.

»Panonija«, osrednja gospodarska zadruga v Mariboru javlja, da je začela poslovanje v Mariboru, Meljska ulica 12, nasproti skladišču glavnega kolodvora. Glavni namen zadruge je gospodarsko dvigovanje kmetovalca s tem, da potom zadruge vredno proda svoje pridelke. Okoliš zadruge je cela mariborska oblast. Zadruga je z omejeno zavezo, da za člane ni nikake nevarnosti. Deleži so po 50 dinarjev, jamstvo je trikratno, po odstopu se delež vrne. Odgovornost in jamstvo za kredite nosi načelstvo, ki je dolžno skrbeti za redno poslovanje. Namen zadruge je pečati se s prodajo vseh kmetijskih pridelkov ter z nakupom gospodarskih potrebščin za svoje člane, kakor tudi industrijska izdelava kmetijskih pridelkov. Kmetovalci mariborske oblasti, pristopajte k zadrugi, od vas je odvisno, kako in kdaj se zadruga razvije, da bo odgovarjala svojemu namenu. Delež je mali, ki ga lahko vsakdo zmore ter se obrestuje kakor določi občni zbor. Posestnikom, ki smo jim poslali pravila, priporočamo, da agitirajo za pristop. Deleži se naj plačujejo po priloženih položnicah. Po vpisanem deležu se določijo pristopnice za podpis. — V ustanovnem odboru so: Dobnik Stefan, posestnik, Zlatoličje; Lipovšek Anton, posestnik, Grušova; dr. Bogumil Vošnjak, posestnik, Lajteršperk; Turk Alojz, posestnik, Prepolje; Mrmolja Ivan, posestnik, Cirknica. — Pisмено in ustmeno se je obračati na pisarno v Mariboru. Vabi se na pristop tudi vse kmetске zadruge in društva, ki vplačajo za vsake 20 članov en delež.

Vrednost dinarja. Finančni minister v nekem beograjskem listu navaja, da letina izborna kaže, Izvažali bomo letos razun običajnih pridelkov tudi še sladkorno repo, a tobaka za pol milijarde dinarjev. Bankovcev je za pol milijarde manj, neko v oktobru. Izvoz znaša v prvih štirih mesecih letošnjega leta 2 milijardi in 800 milijonov din, a lani je v istem času znašal samo 2 milijardi. Državnih dohodkov je bilo v januarju 1923. 1. 583 milijonov, a v istem

mesecu letos 783 milijonov din. V vsakem pogledu torej po ministrov izjavi gospodarsko napredujemo. Zakaj potem vkljub temu vrednost dinarja pada? Tu ne more biti drugega vzroka, ko v naši politiki. Politične razmere v naši državi so vsled nasilnega in korupcijskega nastopanja radikalov in demokratov take, da v inozemstvu ne uživamo prav nobenega zaupanja. A posledica tega nezaupanja je padanje vrednosti dinarja.

Kmetijska razstava se je vršila v Pragi od 15.—20. maja t. l. in sicer je to bila že četrta te vrste po osvoboditvi Češkoslovaške. Razstavo je priredila češka Zemědělska Jednota, ki šteje okroglo 20.000 članov in je po svojih nalogah podobna naši kmetijski družbi. Razstave se je udeležilo s pridelki okroglo tisoč kmetovalcev. Obisk je bil zelo dober. Mnogo obiskovalcev je bilo iz mest, kar je samo koristno, ker tako meščani najlepše spoznajo delo in s tem koristnost kmeta. Kdaj bomo pa v Sloveniji prišli do večje kmetijske razstave?

Mlekarski dan se je vršil ob priliki spomladanske gospodarske razstave v Pragi. — Pri tej priliki se je vršila anketa o vseh perečih mlekarskih vprašanjih in 6. razstava mlečnih proizvodov. Ali bi ne bilo koristno, prirediti tak dan tudi v Sloveniji in sicer v zvezi z ljubljanskim velesejmom? Mlekarsvo igra pri nas vedno večjo vlogo, pa bi bilo koristno, ako se interesente seanejo in porazgovore o svojih težavah, a obenem da se priredi mala razstava, osobito masla in sira.

Na dunajski svinjski sejum 3. t. m. so prignali 9525 svinj, od tega iz Jugoslavije samo 935. Iz Poljske 6568, iz Madžarske 1234, iz Danske 260, iz Holandske 614, iz Švedske 155 komadov. Zanimive številke, ki lepo dokazujejo, kako vlada v Jugoslaviji skrbi za izvoz naše živine.

Jajca: Cena v Srbiji 1 Din, v Vojsodini, v Hrvatski in v Sloveniji 1.10 Din za komad.

Vinska cena na novosadski borzi znaša za vojvodinska vina 3 do 8 Din.

Cena mleku se je na ljubljanskem trgu znižala za 50 par.

Sadna letina v Sloveniji ne obeta posebnega. Posebno slabo kaže po Šta-

jerskem in Dolenjskem. Kar se tiče ostale države, bo osobito letina v slivah (češpljah) letos mnogo zaostajala za lanskim.

Uvoz goveje živine na Dunaj znaša tekom enega meseca 13.240 kom. Na Jugoslavijo ne odpade niti 700 kom., med tem ko odpade na Rumunijo šestkrat več. Najlepši dokaz v kako izvrstnih rokah je vodstvo gospodarske politike v Jugoslaviji.

Dinar dalje pada. Pred tednom se je dobilo za 100 Din 6.85 švic. frankov, danes samo še 6.70.

Pristojbine za športni ribolov v državnih vodah v Bohinju znašajo za enodnevno lov 40 Din, enotedenski lov 200 Din, enomesečno 600 Din, a dnina spremljevalcu za ves dan 40 Din, za pol dne 25 Din. Stalni gostje hotela »Sv. Janez ob Boh. jezeru«, kakor tudi člani Slovenskega ribarskega društva v Ljubljani in ribarskih društev v Mariboru, Celju, Konjicah in Ribnici plačujejo polovico določene takse proti društveni izkaznici in prejšnji prijavi pri kmetijskem oddelku Velikega župana ljubljanske oblasti v Ljubljani. Drugače pa veljajo tudi zanje določila ribolovnega reda.

Za kratek čas.

Podgana v kaši.

To je seveda bilo na Tirolskem.

Gospodar z družino večerja mlečno kašo. Naenkrat hlapec in dekle odločilo žlice, daštravno je še kaše več ko za pol skleda.

»Zakaj pa ne jeste več?« vpraša gospodar.

Družina se spogleduje, a nazadnje se veliki hlapec ojunaci in pravi:

»E, podgana je v kaši!«

Gospodar začne kašo mešati in res najde podgano. Jo prime za rep in pošene pod mizo. Nato mirno nadaljuje z jedjo. Toda družina se ne udeleži več.

»Zakaj ne jeste?« vpraša gospodar.

Hlapec se nekaj odmičejo in odkimava.

»Svinje.« pravi gospodar, »prej ste jedli, ko je podgana bila v kaši. A zdaj, ko sem jo odstranil, pa ne marate več kaše?«

Lovska uganka.

Pred kakšnim psom zajec bolj beži, pred črnim ali pred belim? Pred belim, ker misli, da si je suknjo sčel, da bi bolje tekel in lovil. —

>SALONIT<

se izdeluje v vseh poljubnih dimenzijah in barvah.

Dolgotrajno jamstvo jamči za izborna kakovost.

„SALONIT“ je za pokrivanje streh in izoliranje sten proti vlagi najboljši material sedanosti kateri se uporablja širom cele Evrope. — Proračune, kataloge, cenike in navodila pošilja brezplačno: „Split“ d. d. za cement Portland, Ljubljana.

Oglašujte v „Kmet. listu“!

Došli so najnovejši poljedeljski stroji

mlatilnice, kosilnice, čistilniki, gnojnične črepalke, kotli za žganje i. dr.

Priporočam tudi svojo veliko zalogo

traverz, Portland cementa, gonilnih jermenov, železnih blagajn ter ostale železnine

Fr. Stupica, Ljubljana
Gospodarska cesta šte. 1.

Zahtevajte pri vsih trgovcih na deželi in kupujte manufakturno blago

od stare leta 1885 ustanovljene tvrdke

CROBATH FRANC, d. o. o. z. KRANJ

manufaktura na debelo in drobno.

Predno kupite drugje prepičajte se znova o cenah in izbranih vzorcih prvovrstnih tovarov. — Trgovcem damo najmanjše količine po prvih cenah na debelo.

Prvovrstne kose

belo brušene in naravno sive 60 cm, 65 cm, 70 cm in brusne kamne nudi po najnižjih cenah

EKONOM o. z. z.

LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 7.

GUMI

za cepljenje trt prodaja po najnižji ceni

EKONOM osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani

r. z. o. z.

Kolodvorska ul. 7.

Priporočamo trdko Josip Petelinc, Ljubljana,

(blizu Prešernovega spomenika ob Ljubljani).

Najcenejši nakup nogavic, žepnih robcev, brisalk, klotov, belega in ru-javega platna, šifona, kravata, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potreščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in brivce, škarje za krojače, šivilje in za obrezovanje trt. Na veliko in malo.

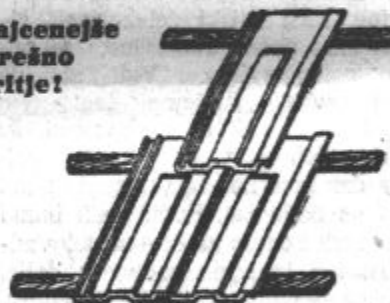
Sodarske pomočnike

sprejme pri dobri plači, prosti hrani, stanovanju in perilu v hiši Fr. Repič sobarski mojster, Ljubljana, Kolizejska ul. 18.

Izjava.

Anton in N. Minšek izjavljata, da vzameva besede, ki sva jih govorila napram Smolnikovi iz Gorjuš nazaj,

Najcenejše strešno kritje!

Združene opekarne Ljubljana, M. Miklošičeva cesta 13.

preje

VIDIC-RNEZ tovarne na Viču in Brdu

nudijo v poljubni množini — takoj dobavno — najboljše, preizkušene modele strešnikov, s eno ali dvema zarezoma kakor tudi bobrovec (fifer) in zidno opeko. — Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

PORTLAND-cement

iz „Splita“

najboljše kakovosti in po najnižji ceni v zalogi pri

„EKONOM“

Kolodvorska ulica šte. 7.

Za kakovost cementa prevzame tovarna popolno odgovornost.

SINGER šivalni stroji

Na celem svetu znani kot najboljši. Podružnice in zastopstvo v vseh mestih. Centrala za državo SHS Zagreb, Maruličeva ul. br. 5. I. hat. Filiala Ljubljana Selenburgova ul. št. 13, Maribor in Novomesto.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Dunajska cesta 4 (v lastni stavbi).

KAPITAL in REZERVE Din 18.500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska.

Telefoni: 139, 146, 458.

EKSPozITURE:

Konjica
Meža-Dravograd